

УДК 656.073:340

Васильєва Л.О.¹, Острогляд О.О.¹, Костенко О.В.²

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

² ст. гр. Т-323м НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІМПОРТОМ ICS2 НА УЧАСНИКІВ ПЕРЕВІЗНОГО ПРОЦЕСУ

Імплементація положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом стосовно спрощення митних процедур сприяє процесу економічної інтеграції України до товарного ринку ЄС.

3 березня 2021 року в Європейському союзі діє нова програма забезпечення безпеки й захисту митниці ЄС до прибуття, підтримувана великомасштабної інформаційною системою за назвою Система управління імпортом-2 – Import Control System 2 (ICS2). Це нова It-Система, яка призначена для збору даних про всі товари, увезені на територію Євросоюзу, до їхнього фактичного прибуття [1]. Всі суб'єкти економічної діяльності зобов'язані надавати дані про безпеку й надійність вантажів у систему ICS2, заповнюючи ввізної митної декларації (ENS). Основна мета нової системи є поліпшення контролю й обміну даними про походження товарів і ланцюгів поставки. Поряд зі стандартними процедурами нова система дає можливість оперативно аналізувати ризики в режимі реального часу. Нова система керування ризиками поступово замінює існуючі митні механізми ЄС. Інформація, яка повинна бути внесена в систему ICS2, показана на рис.1 [2].

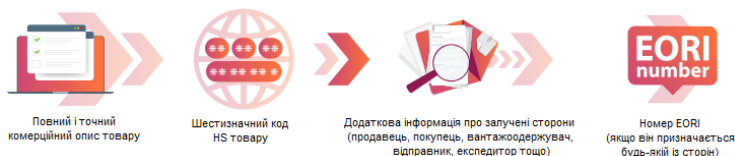

Рисунок 1 – Інформація, що вноситься в систему контролю імпорту ICS2

Відповідно до цієї системи, всі товари, що надходять з третіх країн, декларуються прикордонним митним органам з метою визначення ризиків їхнього потрапляння на ринок Європейського Союзу. Ще до надходження товарів до кордону ЄС митні органи, включаючи фінансову адміністрацію, через ICS2 ретельно перевіряють, чи не несуть вантажі, що надходять із третіх країн, загрозу безпеки. Таким чином, вчасно й краще виявляється, наприклад, імпорт зброї, вибухових речовин, товарів подвійного призначення, біологічних, хімічних, радіологічних або ядерних матеріалів.

З урахуванням імплементації митного законодавства України до стандартів Європейського Союзу всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, які експортують товари до ЄС, повинні підключитися до системи ICS2, що працює за моделлю «єдиного вікна доступу» (single access point).

Система вже пройшла два етапи впровадження [2], які стосувалися поштових операторів, кур'єрських компаній, експедиторів та авіаційних перевізників (рис.2).

Рисунок 2 – Основні етапи впровадження системи ICS2

3 жовтня 2023 року розпочався етап повного переходу на ICS2 на авіаційному транспорті. 3 01 грудня 2023 р. – етап тестування на відповідність для морського, внутрішнього водного, автомобільного та залізничного транспорту.

Наразі готується вже третій етап системи ICS2 [4], який буде стосуватися суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, показаних на рис. 2.

Рисунок 3 – Третій етап випуску системи контролю імпорту ICS2

Європейський Союз запустив третю фазу своєї митної системи безпеки та імпортного контролю ICS2. З 03 червня 2024 р. змінюються умови ввезення до ЄС товарів, які прибувають морським, річковим, автомобільним та залізничним транспортом. Торкнеться це операторів логістичних послуг, що здійснюють доставку вантажів по морських і внутрішніх водних шляхах, автомобільних шляхах і залізницях. Оператори повинні будуть заповнювати набір даних ENS для всіх товарів у зазначені вище секторах, включаючи поштові відправлення й експрес-відправлення. Перевізникам також

доведеться надавати дані про товари, які відправляються до або через ЄС до їх прибуття.

За певних обставин кінцеві вантажоодержувачі, зареєстровані в ЄС, також повинні будувати подавати дані ENS до ICS2.

Недостатня операційна або технічна підготовка до нової, розширеної фази системи ICS2 може призвести до затримання товарів на кордоні Європейського Союзу або блокування можливості надання товарів до митного оформлення за алгоритмом митного оформлення товарів з підвищеним митним ризиком.

Неправильно подані або неповні загальні декларації на в'їзд (ENS) будуть відхилені або стануть предметом перешкод з боку митних та податкових органів, що призведе до застосування можливих національних санкцій або фінансових штрафів за недотримання вимог.

Всім трейдерам варто уже зараз почати підготовку до роботи у нових умовах, щоб на початку липня уникнути затримок із доставкою товарів. А саме, потрібно оновити свої IT-системи, забезпечити навчання персоналу тощо, бо якщо трейдери не будуть готові вчасно та не нададуть дані, необхідні згідно з ICS2, товари зупинятимуть на кордонах ЄС, вони не зможуть проходити через митні органи.

Щоб вчасно підготуватися до провадження своєї професійної діяльності необхідно отримати номер EORI (Economic Operators' Registration and Identification) – реєстраційний та ідентифікаційний номер економічного оператора у митному органі однієї з країн – членів ЄС, оновити свої IT-системи для безпосереднього під'єднання до ICS2. Перевірити, чи запроваджені в компанії бізнес-процеси відповідно до вимог ICS2 для багаторазового подання даних або отримання повідомлень від митних органів, виділити ресурси для керування оновленими IT-системами та бізнес-процесами. Особливо важливо пройти обов'язкове тестування для самоатестації, щоб підтвердити готовність для обміну технічними повідомленнями з ICS2.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Звіт компанії Trans.eu. Транспортно-логістичний ринок Європи: підсумок 2023 р. – прогнози і тренди 2024 р.
2. Import Control System 2 (ICS2) URL : https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0_en (дата звернення 07.03.2024).
3. European Commission, Directorate-General for Taxation and Customs Union, ICS2, Release 3 – Prepare your business for sending goods to or via the EU

by sea and inland waterways, Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/394>.

4. European Commission, Directorate-General for Taxation and Customs Union, ICS2 release 3 – Technical preparation, Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2778/494805>.